

Bijlage 2. Aanpak en uitkomsten jurisprudentieonderzoek inzake artikel 8:42 Awb over periode 1 januari 2025 t/m 31 december 2025

1. Aanleiding

Op 2 september 2025 heeft de Inspectie Belastingen, Toeslagen en Douane (IBTD) het rapport 'Rechtsbescherming in het geding: Onderzoek informatieverstrekking aan de rechter, deel 2 (casusonderzoek)' gepubliceerd.

In de kabinetsreactie van 8 september 2025¹ heeft de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit, Belastingdienst en Douane is aangekondigd dat de Belastingdienst zelf onderzoek zal doen naar de meest recente casussen om een actueel beeld te krijgen van de huidige praktijk en de implementatie van de verbeteracties.

Gelet hierop heeft de Belastingdienst jurisprudentieonderzoek gedaan naar (eind)uitspraken van rechtbanken en gerechtshoven met een uitspraakdatum in de periode 1 januari 2025 tot en met 31 december 2025 en met geschilpunt artikel 8:42 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). De aanpak en uitkomsten van het onderzoek worden hierna beschreven. Voor zover mogelijk is bij de aanpak van het onderzoek aansluiting gezocht bij de onderzoeksaanpak die de IBTD heeft gehanteerd bij bovengenoemd onderzoek. In paragraaf 2 wordt daarom eerst kort ingegaan op de onderzoeksaanpak van de IBTD bij dat onderzoek. Vervolgens wordt in paragraaf 3 de aanpak van het jurisprudentieonderzoek door de Belastingdienst beschreven. Tot slot worden in paragraaf 4 de uitkomsten van het jurisprudentieonderzoek beschreven.

2. Onderzoeksaanpak rapport IBTD (periode 1 januari 2022 tot en met 20 oktober 2023)

In het hiervoor genoemde rapport 'Rechtsbescherming in het geding' van de IBTD is in bijlage 2 ('Methodologische verantwoording') het volgende vermeld over de selectie van casussen (blz. 2-3):

Toelichting onderzoeksaanpak

Zoals we beschreven hebben in ons plan van aanpak hebben we voor dit onderzoek ervoor gekozen om een klein aantal verschillende casussen te bestuderen.⁷ Elke casus is intensief bestudeerd op basis van het dossier en interviews met betrokken Belastingdienstmedewerkers en – waar mogelijk – met betrokken belanghebbende(n) en gemachtigde(n). Dit stelde ons ook in staat om de opgehaalde informatie uit een perspectief te kunnen verifiëren met de twee andere perspectieven.

Selectie casussen

Het doel van de casusselectie was om een beperkt aantal zeer verschillende casussen te onderzoeken die ons zo veel mogelijk informatie konden geven over het onderwerp van onderzoek. De selectie van casussen werd uitgevoerd door meerdere leden uit het onderzoeksteam en vond plaats in drie fasen:

- Fase 1: in de eerste fase zochten we naar alle mogelijke casussen (waarbij artikel 8:42 Awb een rol speelt) om op te nemen in onze doelgerichte steekproef. In deel 1 van ons onderzoek naar informatieverstrekking aan de rechter bleek dat de Belastingdienst hier zelf geen overzicht van heeft (zie hiervoor het inspectierapport 'Compleetheid dossier die naar de rechter gaan', p. 9).⁸ Daarom kozen we ervoor om zaken te zoeken via rechtspraak.nl.⁹
- Fase 2: in de tweede fase verfienden we onze selectie door zaken uit de steekproef te filteren die gingen over lokale heffingen of Douanezaken en zaken met een beperkte omvang.¹⁰ We kozen voor dit laatste omdat we uit deel 1 van ons onderzoek signalen ontvingen dat artikel 8:42 Awb bij meer complexe zaken een grotere rol kan spelen.
- Fase 3: in de laatste fase werden de casussen geselecteerd die onderzocht werden. In deze stap zijn de 168 casussen nader bestudeerd. Hierbij viel een groot deel van de zaken alsnog af, vanwege de criteria genoemd in fase 2. Voor de 31 zaken die

⁷ Dit staat ook wel bekend als onderzoekers triangulatie.

⁸ In kwalitatief onderzoek staat dit bekend als methodologische triangulatie.

⁹ In kwalitatief onderzoek staat dit bekend als databronnen triangulatie.

¹⁰ In kwalitatief onderzoek staat dit bekend als analyse triangulatie.

⁷ Plan van aanpak casusonderzoek informatieverstrekking aan de rechter | Publicatie | Inspectie belastingen, toeslagen en douane

⁸ <https://www.inspectieibtd.nl/documenten/rapporten/2023/12/14/onderzoek-informatieverstrekking-aan-de-rechter>

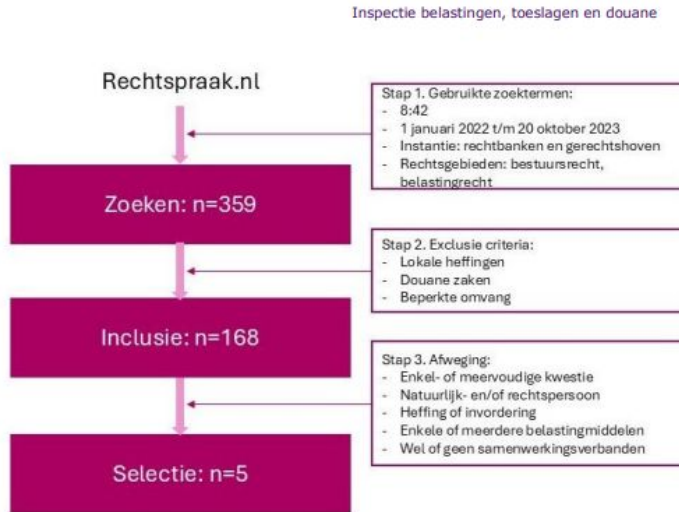
⁹ Op rechtspraak.nl staat maar een klein deel van alle gerechtelijke uitspraken.

¹⁰ Dit hebben we in deze fase gedaan op basis van beknopte samenvattingen over de casussen op rechtspraak.nl.

¹ Kamerstukken II, vergaderjaar 2024/25, nr. 31066-1511.

overbleven in de steekproef hebben we eerst bepaald op welke kenmerken deze casussen moesten variëren.¹¹ De casussen hebben we gelabeld met deze kenmerken. Vervolgens selecteerde we casussen die naar onze inschatting de meeste informatie over het geschil rondom artikel 8:42 Awb bevatten. Om te komen tot zo verschillende mogelijke casussen, hebben we vervolgens die casussen geselecteerd waarbij de eerder benoemde kenmerken zo min mogelijk overlapt per casus. Dit resulteerde in vijf geselecteerde casussen. Twee van deze vijf casussen bleken bij navraag bij de Belastingdienst niet onherroepelijk vast te staan, waarna we twee andere casussen selecteerden. Zo zijn uiteindelijk vijf casussen onderzocht.

In het onderzoeksrapport is het voorgaande schematisch als volgt weergegeven (blz. 7):

Figuur schematische weergave selectie

3. Jurisprudentieonderzoek Belastingdienst (periode 1 januari 2025 tot en met 31 december 2025)

In het jurisprudentieonderzoek over de periode 1 januari 2025 tot en met 31 december 2025 zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd. Hierbij is zoveel mogelijk aangesloten bij de fase-indeling zoals die in het rapport van de IBTD is gehanteerd:

- Fase 1: in de eerste fase is gezocht naar alle mogelijke casussen waarbij artikel 8:42 Awb een rol speelt. Daartoe is op rechtspraak.nl gezocht op de zoekterm "8:42" met als uitspraakdatum 1 januari 2025 tot en met 31 december 2025 en instantie "rechtbank" of "gerechtshof" en rechtsgebied 'belastingrecht' (als onderdeel van 'bestuursrecht'). Dit leverde in totaal 296 uitspraken op van rechtbanken en gerechtshoven. Zie onderstaande schermprints van (i) de zoekvraag zoals die op 23 januari 2026 is ingevoerd op rechtspraak.nl en (ii) het resultaat van de zoekvraag op rechtspraak.nl eveneens op 23 januari 2026.

Zoeken in uitspraken

8:42

Uitgebreid zoeken

Zoeken in

Alle velden

Zoeken op datum

Uitspraak

Periode

Tussen

Van

01-01-2025

Tot en met

31-12-2025

Zoek binnen...

Gepubliceerde uitspraken

Alle uitspraken

- Instanties
 - Hoge Raad
 - Raad van State
 - Centrale Raad van Beroep
 - College van Beroep voor het bedrijfsleven
 - Gerechtshoven
 - Rechtbanken
 - Andere instanties binnen het Koninkrijk
- Rechtsgebieden
 - Bestuursrecht
 - Ambtenarenrecht
 - Belastingrecht
 - Bestuursprocesrecht
 - Bestuursstrafrecht
 - Europees bestuursrecht
 - Mededingingsrecht
 - Omgevingsrecht
 - Socialezekerheidsrecht
 - Vreemdelingenrecht
 - Geen subrechtsgebied
 - Civiel recht
 - Internationaal publiekrecht
 - Strafrecht
- Uitspraak/conclusie
 - Uitspraak
 - Conclusie

Zoeken

Home > Uitspraken en nieuws

Uitspraken

Een deel van alle rechterlijke uitspraken wordt gepubliceerd op rechtspraak.nl. Dit gebeurt gepseudonimiseerd.

< Opnieuw zoeken

Huidige zoekopdracht

Alle velden

8:42

Verfijn zoekopdracht

Zoekterm

Kies een veld

Zoeken binnen resultaten

Filters

Uitspraak/conclusie

Uitspraak (296)

Conclusie

Rechtsgebieden

Bestuursrecht (366)

Ambtenarenrecht

Resultaten (296)

Compacte weergave

Print

Sortering Relevantie

ECLI:NL:RBZWB:2025:7567 Rechtbank Zeeland-West-Brabant, 05-11-2025, 24/6317 en 24/6318

Datum uitspraak: 05-11-2025
Datum publicatie: 11-11-2025
Rechtsgebieden: Bestuursrecht; Belastingrecht
Bijzondere kenmerken: Eerste aanleg - enkelvoudig
Vindplaatsen: NTR 2025/1940, Vidtax (FutD) 202511203, V-N Vandaag 2025/2261, FutD 2025-2291, NGR Nieuws 2025/1811, Rechtspraak.nl
Inhoudsindicatie: Artikel 7:4 Awb; artikel 8:42 Awb geschonden; algemene rechtsbeginselen

1

ECLI:NL:RBZWB:2025:1287 Rechtbank Zeeland-West-Brabant, 06-03-2025, 24/927

Datum uitspraak: 06-03-2025
Datum publicatie: 11-03-2025
Rechtsgebieden: Bestuursrecht; Belastingrecht
Bijzondere kenmerken: Eerste aanleg - enkelvoudig
Vindplaatsen: Rechtspraak.nl
Inhoudsindicatie: WOZ-waardering, schending van artikel 8:42 van de Awb, ongegrond.

2

ECLI:NL:GHSHE:2025:2773 Gerechtshof 's-Hertogenbosch, 08-10-2025, 23/1004 tot en met 23/1007

Datum uitspraak: 08-10-2025
Datum publicatie: 04-11-2025
Rechtsgebieden: Bestuursrecht; Belastingrecht
Bijzondere kenmerken: Hoger beroep
Vindplaatsen: Rechtspraak.nl
Inhoudsindicatie: WOZ-waarden bedrijfspand en appartementen. Artikel 8:42 Awb is niet geschonden. De WOZ-waarden zijn niet te hoog vastgesteld.

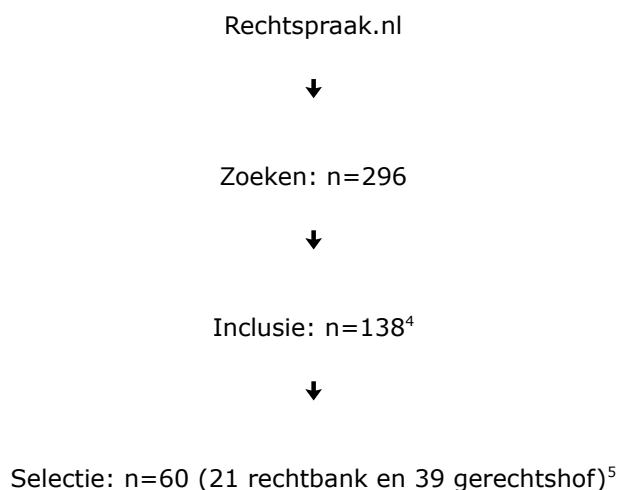
3

Het gehele resultaat met de 296 uitspraken zoals hierboven weergegeven, is als pdf-bestand in de bijlage bij dit memo opgenomen.

Fase 2: in de tweede fase is de selectie verfijnd door zaken eruit te filteren die gaan over douanezaken, lokale heffingen of toeslagen. Dit leverde in totaal 138 uitspraken op van rechtbanken en gerechtshoven. Zie in dit verband ook het als bijlage opgenomen excel-bestand met een overzicht van deze 138 uitspraken.

Fase 3: de 138 uitspraken uit fase 2 zijn integraal bekeken en per afzonderlijke uitspraak is beoordeeld of artikel 8:42 Awb daadwerkelijk in geschil was en zo ja of de rechtbank of het gerechtshof wel of niet tot het oordeel is gekomen dat sprake is van schending van artikel 8:42 Awb.² Dit betrof in totaal 60 uitspraken van rechtbanken en gerechtshoven: 21 uitspraken van rechtbanken en 39 uitspraken van gerechtshoven.³

Schematisch ziet het voorgaande er als volgt uit:

4. De uitkomsten van het jurisprudentieonderzoek

Zoals hiervoor is vermeld, is in 60 uitspraken sprake van een geschil inzake artikel 8:42 Awb. Met betrekking tot die 60 uitspraken is in 13 gevallen sprake van een uitspraak waarbij de rechtbank of het gerechtshof tot het oordeel komt dat sprake is van schending van artikel 8:42 Awb. Uitgesplitst naar rechtbank en gerechtshof is ten aanzien van die 13 gevallen in 10 gevallen sprake van een uitspraak van een gerechtshof en in 3 gevallen sprake van een uitspraak van een rechtbank. Met betrekking tot de overige 47 gevallen zijn de rechtbank of het gerechtshof tot het oordeel gekomen dat geen sprake is van schending van artikel 8:42 Awb (45) of is de mogelijke schending

² In sommige uitspraken komt de rechtbank of het gerechtshof ten aanzien van een of enkele stukken tot het oordeel dat sprake is van schending van artikel 8:42 Awb en voor de overige in geschil zijnde stukken niet. Met die nuanciering is geen rekening gehouden; een dergelijk geval is als geheel opgenomen in de categorie "schending artikel 8:42 Awb".

³ De overige 78 uitspraken laten zich als volgt categoriseren: In 51 gevallen was sprake van een beslissing van de geheimhoudingskamer van een rechtbank of gerechtshof, in 23 gevallen bleek geen sprake te zijn van een geschilpunt inzake artikel 8:42 Awb en in 4 gevallen was sprake van een beslissing op een wrakingsverzoek of een voorlopige voorziening.

⁴ Anders dan de IBTD zijn zaken met een "beperkte omvang" hier niet uitgefilterd omdat een definitie van zaken van "beperkte omvang" ontbreekt en in het kader van onderhavig jurisprudentieonderzoek alle uitspraken waarbij artikel 8:42 Awb een geschilpunt was, zijn meegenomen in het onderzoek.

⁵ Anders dan de IBTD is niet beoordeeld of en in hoeverre hoger beroep resp. beroep in cassatie is ingesteld tegen de desbetreffende uitspraak. Alle uitspraken (ongeacht het al dan niet onherroepelijk zijn ervan) zijn dus meegenomen in het onderzoek.

door de rechtbank of het gerechtshof in het midden gelaten (2). Uitgesplitst naar rechtbank en gerechtshof is ten aanzien van die 47 gevallen in 29 gevallen sprake van een uitspraak van een gerechtshof en in 18 gevallen sprake van een uitspraak van een rechtbank.

De uitspraken van rechtbanken en gerechtshoven waarbij tot het oordeel wordt gekomen dat sprake is van schending van artikel 8:42 Awb, zijn uiteenlopend van aard. In het als bijlage opgenomen excel-bestand met een overzicht van de 138 in het onderzoek betrokken uitspraken is ook nog gekeken naar de gevolgen die de rechtbank of het gerechtshof hebben verbonden in de 13 gevallen dat tot het oordeel werd gekomen dat sprake is van schending van artikel 8:42 Awb. Dat levert het volgende beeld op:

Geen gevolgen verbonden aan schending: 6

Veroordeling vergoeding proceskosten en griffierecht: 4

Veroordeling vergoeding griffierecht: 1

Veroordeling vergoeding proceskosten: 1

Vernietiging bestreden naheffingsaanslag: 1